

## **Stanovisko č. 9 (2014)**

**Poradnej rady európskych prokurátorov pri Výbore ministrov Rady Európy**

**Európske normy a zásady týkajúce sa prokurátorov**

---

Tieto návrhy obsahujú:

- chartu s názvom „Rímska charta“,
- podrobné vysvetlivky k zásadám uvedeným v tejto charte.

### **RÍMSKA CHARTA**

**Poradná rada európskych prokurátorov (CCPE) sa na žiadosť Výboru ministrov Rady Európy o poskytnutie referenčného dokumentu o európskych normách a zásadách týkajúcich sa prokurátorov dohodla takto:**

- I. Vo všetkých právnych systémoch verejní žalobcovia (ďalej len „prokurátori“) prispievajú k zabezpečeniu právneho štátu, najmä spravodlivým, nestranným a účinným výkonom spravodlivosti vo všetkých prípadoch a vo všetkých štádiách konania v rámci ich právomoci.**
- II. Prokurátori konajú v mene spoločnosti a vo verejnom záujme s cieľom rešpektovať a chrániť ľudské práva a slobody stanovené najmä v Dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd a v judikatúre Európskeho súdu pre ľudské práva.**
- III. Mala by sa vymedziť úloha a postavenie prokurátorov v oblasti trestného súdnictva, ako aj mimo nej, zákonom na najvyššej možnej úrovni a mala by sa vykonávať v najprísnejšom súlade s demokratickými zásadami a hodnotami Rady Európy.**
- IV. Nezávislosť a autonómia prokuratúry sú nevyhnutným dôsledkom nezávislosti súdnictva. Preto by sa mala podporovať všeobecná tendencia posilňovať nezávislosť a skutočnú autonómiu prokuratúr.**
- V. Prokurátori by mali byť pri rozhodovaní nezávislí a mali by vykonávať svoje povinnosti bez vonkajšej tlaku alebo zasahovania so zreteľom na zásady deľby moci a zodpovednosti.**
- VI. Prokurátori by mali dodržiavať najvyššie etické a profesionálne normy a vždy sa správať nestranne a objektívne. Mali by sa preto usilovať byť nezávislí a nestranní a mali by sa považovať za nezávislých a nestranných, mali by sa zdržať politických činností, ktoré sú nezlučiteľné so zásadou nestrannosti, a nemali by konať v prípadoch, keď by ich osobné záujmy alebo ich vzťahy s osobami, ktoré majú o daný prípad záujem, mohli brániť ich úplnej nestrannosti.**

- VII. Transparentnosť práce prokurátorov je v modernej demokracii nevyhnutná. Kódy odborných pracovníkov Mali by sa prijať a zverejniť kódexy profesionálnej etiky a správania založené na medzinárodných normách.
- VIII. Prokurátori by pri plnení svojich úloh mali rešpektovať prezumpciu neviny, právo na spravodlivý proces, rovnosť zbraní, deľbu moci, nezávislosť súdov a záväznosť právoplatných súdnych rozhodnutí. Mali by sa zamerať na službu spoločnosti a venovať osobitnú pozornosť situácii zraniteľných osôb, najmä detí a obetí.
- IX. Prokurátori majú právo na slobodu prejavu a združovania. V oznámeniach medzi prokurátormi a médiami by sa mali dodržiavať tieto zásady: prezumpcia neviny, právo na súkromný život a dôstojnosť, právo na informácie a slobodu tlače, právo na spravodlivý proces, právo na obhajobu, integritu, účinnosť a dôvernosť vyšetrovaní, ako aj zásada transparentnosti.
- X. Prokurátori by nemali požívať všeobecnú imunitu, ale funkčnú imunitu v prípade konania v dobrej viere pri plnení svojich povinností.
- XI. Prokurátori, a v prípade potreby aj ich rodiny majú právo byť chránení štátom, ak osobná bezpečnosť je ohrozená v dôsledku výkonu ich funkcií.
- XII. Prijímanie a kariéra prokurátorov vrátane kariérneho postupu, mobility, disciplinárneho konania a prepustenie by mali byť upravené zákonom a mali by sa riadiť transparentnými a objektívnymi kritériami v súlade s nestrannými postupmi, ktoré vylučujú akúkoľvek diskrimináciu a umožňujú nestranné preskúmanie.
- XIII. Najvyššia úroveň odborných zručností a bezúhonnosti je predpokladom účinnej prokuratúry a dôvery verejnosti v túto službu. Prokurátori by preto mali absolvovať primerané vzdelávanie a odbornú prípravu so zreteľom na ich špecializáciu.
- XIV. Organizácia väčšiny prokuratúr je založená na hierarchickej štruktúre. Vzťahy medzi rôznymi úrovňami hierarchie by sa mali riadiť jasnými, jednoznačnými a dobre vyváženými predpismi. Pridelenie a prerozdelenie prípadov by malo spĺňať požiadavky nestrannosti.
- XV. Prokurátori by sa mali rozhodnúť stíhať len na základe opodstatnených dôkazov, o ktorých sa možno odôvodnene domnievať, že sú spoľahlivé a prípustné. Prokurátori by mali odmietnuť použiť dôkazy, o ktorých sa odôvodnene predpokladá, že boli získané nezákonnými metódami, najmä ak predstavujú závažné porušenie ľudských práv. Mali by sa snažiť zabezpečiť, aby sa voči osobám zodpovedným za používanie takýchto metód alebo za iné porušenia zákona prijali primerané sankcie.
- XVI. Trestné stíhanie by malo byť prísne, ale spravodlivo vedené. Prokurátori prispievajú k dosahovaniu spravodlivých rozsudkov súdov a mali by prispievať k účinnému, pohotovému a efektívnemu fungovaniu justičného systému.

**XVII. S cieľom dosiahnuť konzistentnosť a spravodlivosť pri prijímaní diskrečných rozhodnutí v rámci procesu trestného stíhania a na súde by sa mali vydať jasné uverejnené usmernenia, najmä pokiaľ ide o rozhodnutia o stíhaní alebo nestíhaní. V prípade potreby a v súlade so zákonom by prokurátori mali zvážiť alternatívy k trestnému stíhaniu.**

**XVIII. Prokurátori by mali mať potrebné a vhodné prostriedky vrátane využívania moderných technológií na účinné vykonávanie svojho poslania, ktoré je základom právneho štátu.**

**XIX. Prokuratúra by mala mať možnosť odhadnúť svoje potreby, rokovať o svojich rozpočtoch a rozhodovať o tom, ako využívať pridelené finančné prostriedky transparentným spôsobom, aby mohla rýchlo a kvalifikovane dosiahnuť svoje ciele. Ak je prokuratúra poverená riadením zdrojov, mala by efektívne a transparentne využívať moderné metódy riadenia, pričom by jej mala byť poskytnutá aj primeraná odborná príprava.**

**XX. Vzájomná a spravodlivá spolupráca je nevyhnutná pre účinnosť prokuratúry na vnútroštátnej a na medzinárodnej úrovni medzi rôznymi prokuratúrami, ako aj medzi prokurátormi patriacimi do tej istej prokuratúry. Prokurátori by mali s medzinárodnými žiadosťami o právnu pomoc v rámci svojej jurisdikcie zaobchádzať s rovnakou starostlivosťou ako v prípade svojej práce na vnútroštátnej úrovni a mali by mať k dispozícii potrebné nástroje vrátane odbornej prípravy na podporu a udržanie skutočnej a účinnej medzinárodnej justičnej spolupráce.**

**Schválené CCPE v Ríme 17. decembra 2014**

## **VYSVETLIVKY**

### **Úvod**

1. Odporúčanie Výboru ministrov Rady Európy Rec(2000)19 o úlohe prokuratúry v systéme trestného súdnictva zostáva po 14 rokoch míľnikom. Zároveň sa od roku 2000 ďalšie aspekty činnosti prokuratúry na európskej úrovni a potreba aktualizácie a syntézy príslušných zásad stala zrejmosťou.
2. V tejto súvislosti Poradná rada európskych prokurátorov (CCPE) zriadená Výborom ministrov si v roku 2005 želala identifikovať najvýznamnejšie trendy, pokiaľ ide o postavenie, úlohy a činnosť prokuratúry. V tomto rámci Výbor ministrov v januári 2014 poveril CCPE<sup>1</sup>, aby prijala referenčný dokument o európskych normách a zásadách týkajúcich sa prokurátorov. Pri plnení tejto úlohy CCPE zohľadnila dokumenty uvedené v prílohe k týmto vysvetlivkám.
3. Právne systémy členských štátov sa vyznačujú veľkou rozmanitosťou, najmä pokiaľ ide o postavenie a úlohy prokurátorov. Vždy však majú povinnosť dodržiavať ľudské práva a

---

<sup>1</sup> 1 118. zasadnutie zástupcov ministrov, 22. januára 2014.

základné slobody stanovené v Dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd a v judikatúre Európskeho súdu pre ľudské práva.

4. Tento dokument je určený pre štátne inštitúcie a pre súdnu, výkonnú a zákonodarnú moc, pre odborníkov z praxe, ako aj pre výskumných pracovníkov.

## **1. Definícia prokurátora**

5. Verejná žaloba (ďalej len „prokuratúra“) je orgán verejnej moci, ktorý v mene spoločnosti a v vo verejnom záujme zabezpečuje uplatňovanie práva v prípade, že porušenie zákona zahŕňa trestnú sankciu, pričom sa zohľadnia práva jednotlivca, ako aj potrebná účinnosť systému trestného súdnictva<sup>2</sup>. Misia prokurátorov môže zahŕňať aj právomoci mimo systému trestného súdnictva, ak to stanovuje vnútroštátny právny systém.<sup>3</sup>

## **2. Úloha prokurátorov**

6. Vo všetkých prípadoch a vo všetkých štádiách súdneho konania prokurátori prispievajú k zabezpečeniu toho, aby právo a verejný poriadok boli zaručené spravodlivým, nestranným a účinným výkonom spravodlivosti<sup>4</sup>.
7. Je nevyhnutné zabezpečiť nezávislosť a skutočnú autonómiu prokurátorov a vytvoriť náležité záruky. Majú povinnosť konať spravodlivo, nestranne a objektívne. V trestných veciach musia prokurátori zohľadniť aj závažné dôsledky súdneho konania pre jednotlivca, a to aj tie, ktoré vedú k oslobodeniu spod obžaloby. Mali by sa tiež snažiť prispieť k tomu, aby justičný systém fungoval čo najrýchlejšie a najúčinnnejšie, a pomáhať súdom pri vynášaní spravodlivých rozsudkov.<sup>5</sup>
8. Systém, v ktorom prokurátor aj sudca konajú podľa najvyšších noriem bezúhonnosti a nestrannosti predstavuje väčšiu ochranu ľudských práv ako systém, ktorý sa spolieha len na sudcu.<sup>6</sup>

### **2.1 Funkcie v trestnom konaní**

9. Prokurátori zohrávajú zásadnú úlohu pre právny štát a riadne fungovanie systému trestného súdnictva.

---

<sup>2</sup> Pozri odporúčanie Rec(2000)19 Výboru ministrov Rady Európy o úlohe prokuratúry v systéme trestného súdnictva, 6. októbra 2000, článok 1.

<sup>3</sup> Pozri odporúčanie Rec(2012)11 Výboru ministrov Rady Európy o úlohe prokurátorovi mimo systému trestného súdnictva, 19. septembra 2012, článok 2.

<sup>4</sup> Kayasu/Turecko, č. 64119/00 a 76292/01, 13/02/2009, bod 91.

<sup>5</sup> Pozri odporúčanie Rec(2000)19 Výboru ministrov Rady Európy o úlohe prokuratúry v systéme trestného súdnictva zo 6. októbra 2000, článok 24, a Konferenciu generálnych prokurátorov Európy, 6. zasadnutie, Európske usmernenia pre etiku a správanie prokurátorov – „Budapeštianske usmernenia“, CCPE (2005)05, 31. mája 2005 bod III. Pozri tiež Poradnú radu európskych prokurátorov, stanovisko č. 4(2009) o vzťahoch medzi sudcami a prokurátormi v demokratickej spoločnosti, 8. decembra 2009, vysvetlivka, článok 11. Pozri tiež Benátsku komisiu, Správu o európskych štandardoch, pokiaľ ide o nezávislosť súdneho systému: Časť II – Prokuratúra, CDL-AD(2010)040, 3. januára 2011, Článok 16.

<sup>6</sup> Pozri Európske usmernenia o etike a správaní prokurátorov – „Budapeštianske usmernenia“, CCPE (2005)05, 31. mája 2005, bod III. Pozri aj stanovisko Poradnej rady európskych prokurátorov č. 4(2009) k vzťahom medzi sudcami a prokurátormi v demokratickej spoločnosti z 8. decembra 2009, vysvetľujúca poznámka, článok 11. Pozri aj Benátsku komisiu, Správa o európskych normách týkajúcich sa nezávislosti súdneho systému: Časť II – Prokuratúra, CDL-AD(2010)040, 3. januára 2011, článok 19

10. Prokurátori rozhodujú o tom, či začať trestné stíhanie alebo v ňom pokračovať, vedú trestné stíhanie pred nezávislý a nestranný súd zriadený zákonom, rozhodujú o tom, či sa proti rozhodnutiam tohto súdu odvolať alebo nie.
11. V niektorých systémoch trestného súdnictva majú prokurátori aj iné funkcie, ako napríklad vykonávať vnútroštátnu politiku v oblasti trestnej činnosti (pričom ju v prípade potreby prispôbia regionálnym a miestnym okolnostiam), viesť vyšetrovania, riadiť ich alebo dohliadať na ne, zabezpečiť účinnú pomoc obetiam, rozhodovať o alternatívach k trestnému stíhaniu alebo dohliadať na výkon súdnych rozhodnutí.<sup>7</sup>

### **2.1.1 Zásady, ktorými sa riadi trestné stíhanie**

12. V právnych systémoch niektorých členských štátov sa stanovuje zásada „zákonnosti“ ako základ pre trestné stíhanie. V právnych systémoch iných členských štátov sa stanovuje zásada „voľnej úvahy“ alebo „zásada oportunity“.
13. S cieľom dosiahnuť konzistentnosť a spravodlivosť pri prijímaní diskrečných rozhodnutí v rámci konania prokuratúry a na súde by sa mali vydať jasné uverejnené usmernenia, najmä pokiaľ ide o rozhodnutia o stíhaní alebo nestíhaní.<sup>8</sup> Aj keď systém nepredpokladá, že prokurátori môžu prijímať diskrečné rozhodnutia, rozhodnutia, ktoré prijímú, by sa mali riadiť všeobecnými usmerneniami.
14. Prokurátori by sa mali snažiť zabezpečiť, aby všetky potrebné a primerané vyšetrovania boli prijaté pred prijatím rozhodnutia o trestnom stíhaní a pokračovať len vtedy, ak je prípad založený na dôkazoch, ktoré boli posúdené ako spoľahlivé a prípustné. Stíhanie by malo byť prísne, ale spravodlivo vedené a nemalo by presahovať rámec toho, čo naznačujú dôkazy.<sup>9</sup>
15. Účasť na vyšetrovaní trestného činu alebo dohľade nad políciou alebo na inom vyšetrovaní ktoré patrí do ich právomoci, by prokurátori mali konať objektívne, nestranne a profesionálne a mali by sa snažiť zabezpečiť, aby vyšetrovacie útvary dodržiavali právne zásady a základné ľudské práva.<sup>10</sup>
16. Prokurátori by mali brať do úvahy záujmy svedkov, a ak je to v rámci ich právomoc, prijať alebo podporovať opatrenia na ochranu ich života, bezpečnosti a súkromia alebo zabezpečiť, aby sa takéto opatrenia prijali.

---

<sup>7</sup> Pozri odporúčanie Výboru ministrov Rady Európy Rec(2000)19 o úlohe prokuratúry v systéme trestného súdnictva zo 6. októbra 2000, článok 3. Pozri aj *Usmernenia o úlohe prokurátorov* prijaté na ôsmom kongrese Organizácie Spojených národov o *predchádzaní trestnej činnosti a zaobchádzaní s páchatelmi trestných činov*, Havana, Kuba, 27. augusta až 7. septembra 1990, článok 11

<sup>8</sup> Pozri *Usmernenia o úlohe prokurátorov* prijaté na ôsmom kongrese Organizácie Spojených národov o *predchádzaní trestnej činnosti a zaobchádzaní s páchatelmi trestných činov*, Havana, Kuba, 27. augusta až 7. septembra 1990, článok 17.

<sup>9</sup> Konferencia generálnych prokurátorov Európy, 6. zasadnutie: *Európske usmernenia pre etiku a správanie prokurátorov – „Budapeštianske usmernenia“*, CPGE(2005)05, 31. mája 2005, bod III. *Medzinárodné združenie prokurátorov, normy profesijnej zodpovednosti a vyhlásenie o základných povinnostiach a právach prokurátorov*, 23. apríla 1999, bod 4.2. Odporúčanie Výboru ministrov Rady Európy Rec(2000)19 o úlohe prokuratúry v systéme trestného súdnictva zo 6. októbra 2000, článok 27.

<sup>10</sup> *Medzinárodné združenie prokurátorov, normy profesijnej zodpovednosti a vyhlásenie o základných povinnostiach a právach prokurátorov*, 23. apríla 1999, bod 4.2.

17. Prokurátori by mali zohľadniť názory a obavy obetí, keď ich osobné záujmy boli dotknuté a prijať alebo podporovať opatrenia na zabezpečenie toho, aby boli obeť informované o svojich právach, ako aj o vývoji konania.<sup>11</sup>
18. Prokurátori by mali starostlivo zvážiť, či stíhať alebo nie, rešpektovať práva obetí, svedkov a podozrivých osôb a poskytnúť právo požiadať o preskúmanie osobám, ktorých sa ich rozhodnutia týkajú.<sup>12</sup>
19. Prokurátori by mali dodržiavať zásadu rovnosti zbraní medzi trestným stíhaním a obhajobou, prezumpciu neviny, právo na spravodlivý proces, nezávislosť súdu, zásadu deľby moci a záväznosť právoplatných súdnych rozhodnutí.
20. Prokurátor by mal všetky vierohodné dôkazy predložiť súdu a zverejniť všetky relevantné dôkazy pre obvineného. Môžu nastať situácie, keď by sa trestné stíhanie malo zastaviť.<sup>13</sup>
21. Prokurátori by mali odmietnuť použiť dôkazy, o ktorých sa odôvodnene predpokladá, že boli získané prostredníctvom využívania nezákonných metód, najmä ak predstavujú závažné porušenie ľudských práv. Mali by sa snažiť zabezpečiť, aby sa voči osobám zodpovedným za používanie takýchto metód alebo iné porušenia zákona prijali primerané sankcie.<sup>14</sup> V niektorých systémoch je porušenie ľudských práv dostatočné na to, aby sa dôkazy odmietli bez toho, aby porušenia museli byť závažné.

## 2.2 Funkcie mimo trestného konania

22. V mnohých štátoch majú prokurátori právomoci mimo oblasti trestného práva (okrem iného občianske, rodinné, pracovné, správne, volebné právo, ochrana životného prostredia, sociálne práva a práva zraniteľných osôb, ako sú maloleté osoby, osoby so zdravotným postihnutím a osoby s veľmi nízkym príjmom).<sup>15</sup>
23. Ak takéto právomoci existujú, úlohou prokurátorov by malo byť zastupovanie širokej verejnosti alebo verejného záujmu, ochrana ľudských práv a základných slobôd a

---

<sup>11</sup> Pozri odporúčanie Výboru ministrov Rady Európy Rec(2000)19 o úlohe prokuratúry v systéme trestného súdnictva zo 6. októbra 2000, články 32 a 33. Pozri tiež: Medzinárodné združenie prokurátorov, normy profesijnej zodpovednosti a vyhlásenie o základných povinnostiach a právach prokurátorov, 23. apríla 1999, bod 4.3; Konferencia generálnych prokurátorov Európy, 6. zasadnutie, Európske usmernenia pre etiku a správanie prokurátorov – „Budapešťianske usmernenia“, CPGE(2005)05, 31. mája 2005, bod III; Usmernenia o úlohe prokurátorov prijaté na ôsmom kongrese Organizácie Spojených národov o predchádzaní trestnej činnosti a zaobchádzaní s páchatelmi trestných činov, Havana, Kuba, 27. augusta až 7. septembra 1990, § 13; Poradná rada európskych prokurátorov, stanovisko č. 4(2009) k vzťahom medzi sudcami a prokurátormi v demokratickej spoločnosti, 8. decembra 2009, vysvetľujúca poznámka, článok 12.

<sup>12</sup> Poradná rada európskych prokurátorov, stanovisko č. 4(2009) o vzťahoch medzi sudcami a prokurátormi v demokratickej spoločnosti, 8. decembra 2009, vysvetľujúca poznámka, články 53 a 54. Pozri tiež: Medzinárodné združenie prokurátorov, normy profesijnej zodpovednosti a vyhlásenie o základných povinnostiach a právach prokurátorov, 23. apríla 1999, bod 2.1. Odporúčanie Výboru ministrov Rady Európy Rec(2000)19 o úlohe prokuratúry v systéme trestného súdnictva zo 6. októbra 2000, článok 34.

<sup>13</sup> Poradná rada európskych prokurátorov, stanovisko č. 4(2009) o vzťahoch medzi sudcami a prokurátormi v demokratickej spoločnosti, 8. decembra 2009, vysvetľujúca poznámka, článok 55. Pozri aj Benátsku komisiu, Report on European Standards as Regards the Independence of the Judicial System: Časť II – Prokuratúra, CDL-AD(2010)040, 3. januára 2011, článok 15.

<sup>14</sup> Medzinárodné združenie prokurátorov, normy profesijnej zodpovednosti a vyhlásenie o základných povinnostiach a právach prokurátorov, 23. apríla 1999, bod 4.3.

<sup>15</sup> Poradná rada európskych prokurátorov, stanovisko č. 3(2008) o úlohe prokuratúry mimo oblasti trestného práva, 21. októbra 2008, § 16 a 19. Pozri tiež: Poradná rada európskych prokurátorov, stanovisko č. 4(2009) o vzťahoch medzi sudcami a prokurátormi v demokratickej spoločnosti, 8. decembra 2009, vysvetľujúca poznámka, bod 64. Pozri aj vec Korolev/Rusko (č. 2), č. 5447/03, 4. 10. 2010, body 33 – 34; Batsanina v. Rusko, č. 3932/02, 14/09/2009, bod 27; vec Menchinskaya/Rusko, č. 42454/02, 15/04/2009, bod 35.

dodržiavanie zásad právneho štátu.<sup>16</sup> Mali by tiež dôrazne rešpektovať demokratické zásady a hodnoty Rady Európy.

24. Tieto pôsobnosti by sa mali vykonávať tak, aby:

- bola rešpektovaná účinná deľba štátnej moci;
- bola rešpektovaná nezávislosť súdov a ich úlohu pri ochrane ľudských práv, rovnosť strán, rovnosť zbraní a nediskriminácia;
- aby boli pravidlá čo najpresnejšie regulované zákonom, prísne vymedzené, jasne definované, dodržiavané a zverejnené s cieľom vyhnúť sa akejkoľvek nejednoznačnosti;<sup>17</sup>
- bolo zabezpečené, aby nedochádzalo k neprimeranému vonkajšiemu zasahovaniu do činností prokuratúry;
- bolo rešpektované právo akejkoľvek fyzickej alebo právnickej osoby iniciovať obhajobu alebo konať ako obhajca a hájiť jej záujmy pred nezávislým a nestranným súdom, a to aj v prípadoch, keď prokurátor je alebo má v úmysle byť účastníkom konania;<sup>18</sup>
- neporušovala sa zásada záväznosti právoplatných súdnych rozhodnutí (*res iudicata*), s niektorými výnimkami stanovenými v súlade s medzinárodnými záväzkami, vrátane judikatúry Súdneho dvora;
- bolo zabezpečené, aby osoby alebo inštitúcie zapojené do prípadu mali možnosť požiadať o preskúmanie opatrení prijatých prokurátormi;
- zabezpečiť, aby osoby alebo inštitúcie, ktoré sa zúčastňujú na občianskoprávných konaniach alebo sa o ne zaujímajú, mali právo domáhať sa nápravy proti opatreniam alebo zlyhaniu prokurátorov.

25. Akékoľvek konanie prokurátora, ktoré má vplyv na ľudské práva a slobody, by malo zostať pod kontrolou príslušných súdov.<sup>19</sup>

26. Ak majú prokurátori právomoc spochybniť rozhodnutie súdu alebo štátnej správy, musia tak urobiť prostredníctvom uplatnenia odvolania alebo oprávnenia požiadať o preskúmanie rozhodnutia. V súkromnoprávných sporoch medzi stranami, v ktorých sa verejný záujem musí obhajovať alebo presadzovať pred súdom, má konečné slovo súd.<sup>20</sup>

27. Prokurátor, ktorý zasahuje na súde mimo oblasti trestného súdnictva, by mal najmä v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi:

---

<sup>16</sup> Výbor ministrov Rady Európy, odporúčanie Rec(2012)11 o úlohe prokurátorov mimo systému trestného súdnictva, 19. septembra 2012, § 2.

<sup>17</sup> Výbor ministrov Rady Európy, odporúčanie Rec(2012)11 o úlohe prokurátorov mimo systému trestného súdnictva, 19. septembra 2012, body 3 a 11, a Výbor ministrov Rady Európy, odporúčanie Rec(2012)11 o úlohe prokurátorov mimo systému trestného súdnictva, 19. septembra 2012, bod 9.

<sup>18</sup> Výbor ministrov Rady Európy, odporúčanie Rec(2012)11 o úlohe prokurátorov mimo systému trestného súdnictva, 19. septembra 2012, § 10.

<sup>19</sup> Benátska komisia, *Správa o európskych normách týkajúcich sa nezávislosti súdneho systému: Časť II – Prokuratúra*, CDL-AD(2010)040, 3. januára 2011, § 73.

<sup>20</sup> Benátska komisia, *Správa o európskych normách týkajúcich sa nezávislosti súdneho systému: Časť II – Prokuratúra*, CDL-AD(2010)040, 3. januára 2011, § 77.

- mať rovnaké práva a povinnosti ako ostatní účastníci konania;
- nezatajovať dôkazy týkajúce sa sporných otázok;
- nezúčastňovať sa na poradách súdu, ani nevzbudzovať dojem, že sa na nich zúčastňuje;
- ak majú prokurátori nárok na právo odvolať sa proti súdnemu rozhodnutiu, mali by mať rovnaké práva ako iné strany a nikdy nenahrádzať ich práva na odvolanie;
- vykonávať svoje právomoci nezávisle, transparentne a v plnom súlade so zásadami právneho štátu;
- zasiahnuť proti právnickým osobám v prípadoch, keď existujú opodstatnené a objektívne dôvody domnievať sa, že príslušný súkromný subjekt porušuje svoje právne záväzky, vrátane tých, ktoré vyplývajú z uplatňovania medzinárodných zmlúv o ľudských právach.

Po príslušných rozhodnutiach prokurátorov mimo oblasti trestného súdnictva by mali vždy existovať prostriedky otvorené pre osoby alebo inštitúcie, ktoré sú do prípadu zapojené alebo majú oň záujem.

## 2.3 Alternatívy k trestnému stíhaniu a sankciám

28. Prokurátori by mali v prípade potreby a v súlade so zákonom zvážiť alternatívy na trestné stíhanie <sup>21</sup>. Pri uplatňovaní týchto alternatív by mali plne rešpektovať práva a oprávnené záujmy podozrivých a obetí a ponúkať možnosť mediácie a zmierenia medzi páchatelom a obeťou.<sup>22</sup> Osobitná pozornosť by sa mala venovať povahe a závažnosti trestného činu, ochrane spoločnosti a charakteru a pozadia páchatela.
29. S cieľom podporovať spravodlivú, konzistentnú a efektívnu činnosť prokurátorov príslušné štátne orgány sa vyzývajú, aby zverejnili jasné pravidlá, všeobecné usmernenia a kritériá účinného a spravodlivého vykonávania trestnej politiky súvisiacej s alternatívami k trestnému stíhaniu.
30. Alternatívne opatrenia by sa nikdy nemali používať na obchádzanie pravidiel spravodlivého procesu uložením opatrení osobe, ktorá je nevinná alebo nemohla byť odsúdená z dôvodu procesných prekážok, ako sú lehoty na trestné stíhanie, alebo ak existujú pochybnosti o zodpovednosti identifikovaného páchatela alebo rozsahu škody spôsobenej trestným činom.
31. Majúc na pamäti možný škodlivý vplyv trestných a iných konaní na budúci rozvoj mladistvých, prokurátori by mali v čo najväčšej možnej miere a v súlade so zákonom hľadať alternatívy k stíhaniu mladistvých páchatelov, ak takéto alternatívy predstavujú riadnu súdnu reakciu na trestný čin, berúc do úvahy záujmy obetí a širokej verejnosti a sú v súlade s cieľmi súdnictva pre mladistvých <sup>23</sup>.

<sup>21</sup> Pozri stanovisko CCPE č. 2(2008). Pozri aj vec Natsvlshvili a Togonidze/Gruzínsko, č. 9043/05, 29/04/2014, body 90 – 91.

<sup>22</sup> Pozri *usmernenia o úlohe prokurátorov* prijaté na ôsmom kongrese Organizácie Spojených národov o *predchádzaní trestnej činnosti a zaobchádzaní s páchatelmi trestných činov*, Havana, Kuba, 27. augusta až 7. septembra 1990, článok 18.

<sup>23</sup> Poradná rada európskych prokurátorov, stanovisko č. 5 o *prokuratúre a súdnictve pre mladistvých*, Jerevanská deklarácia, CCPE (2010)1, 20. októbra 2010, bod 26.

32. Prokurátori by mali vynaložiť maximálne úsilie na stíhanie mladistvých len v nevyhnutne potrebnom rozsahu.<sup>24</sup>

### 3. **Postavenie prokurátorov a záruky, ktoré sa im poskytujú na vykonávanie ich funkcií**

#### 3.1 **Nezávislosť prokurátorov**

33. Nezávislosť prokurátorov, ktorá je nevyhnutná pre právny štát, musí byť zaručená zákonom, a to najvyššej možnej úrovne, a to podobným spôsobom ako v prípade sudcov. V krajinách, v ktorých je prokuratúra nezávislá od vlády, musí štát prijať účinné opatrenia na zabezpečenie toho, aby povaha a rozsah tejto nezávislosti boli stanovené zákonom.<sup>25</sup> V krajinách, v ktorých je prokuratúra súčasťou vlády alebo je jej podriadená, alebo má iný štatút ako ten, ktorý je opísaný vyššie, musí štát zabezpečiť, aby povaha a rozsah právomocí prokuratúry boli stanovené aj zákonom a aby vláda vykonávala svoje právomoci transparentným spôsobom a v súlade s medzinárodnými zmluvami, vnútroštátnymi právnymi predpismi a všeobecnými právnymi zásadami.<sup>26</sup>
34. Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „Súdny dvor“) považoval za potrebné zdôrazniť že „v demokratickej spoločnosti nesmú byť súdy ani vyšetrovacie orgány vystavené politickému tlaku“.<sup>27</sup> Z toho vyplýva, že prokurátori by mali byť pri rozhodovaní nezávislí a pri spolupráci s inými inštitúciami by mali vykonávať svoje príslušné povinnosti bez vonkajších tlakov alebo zásahov zo strany výkonnej moci alebo parlamentu, a to so zreteľom na zásady deľby moci a zodpovednosti.<sup>28</sup> Súdny dvor poukázal aj na otázku nezávislosti prokurátorov v kontexte „všeobecných záruk, ako sú záruky zabezpečujúce funkčnú nezávislosť prokurátorov od ich nadriadených a súdnu kontrolu úkonov prokuratúry“.<sup>29</sup>
35. Nezávislosť prokurátorov nie je výsadou ani výsadou udelenou v záujme prokurátori, ale záruka v záujme spravodlivého, nestranného a účinného súdnictva, ktoré chráni verejné aj súkromné záujmy dotknutých osôb.
36. Štáty musia zabezpečiť, aby prokurátori mohli vykonávať svoje funkcie bez zastrašovania a prekážok. obťažovanie, nevhodné zasahovanie alebo neodôvodnené vystavenie občianskej, trestnej alebo inej zodpovednosti.<sup>30</sup>

---

<sup>24</sup> Pozri *usmernenia o úlohe prokurátorov* prijaté ôsmym kongresom Organizácie Spojených národov o *predchádzaní trestnej činnosti a zaobchádzaní s páchatelmi trestných činov*, Havana, Kuba, 27. augusta až 7. septembra 1990, § 19.

<sup>25</sup> Pozri Odporúčanie Rec(2000)19 Výboru ministrov Rady Európy o *úlohe prokuratúry v systéme trestného súdnictva*, 6. októbra 2000, § 14.

<sup>26</sup> Pozri Odporúčanie Rec(2000)19 Výboru ministrov Rady Európy o *úlohe prokuratúry v systéme trestného súdnictva*, 6. októbra 2000, § 13, body a & b. Ďalšie záruky pozri aj v bodoch c až f.

<sup>27</sup> *Guja v. Moldavsko* (veľká komora), č. 14277/04, bod 86.

<sup>28</sup> *Kolevi/Bulharsko*, č. 1108/02, 5. 2. 2010, body 148 – 149; *Vasilescu/Rumunsko*, č. 53/1997/837/1043, 22.05.1998, body 40 – 41; *Pantea/Rumunsko*, č. 33343/96, 3. 9. 2003, § 238; *Moulin v. Francúzsko*, č. 37104/06, 23.02.2011, bod 57.

<sup>29</sup> *Kolevi/Bulharsko*, č. 1108/02, 5. 2. 2010, bod 142.

<sup>30</sup> Pozri *usmernenia o úlohe prokurátorov* prijaté ôsmym kongresom Organizácie Spojených národov o *predchádzaní trestnej činnosti a zaobchádzaní s páchatelmi trestných činov*, Havana, Kuba, 27. augusta až 7. septembra 1990, § 4.

37. Prokurátori by mali mať v každom prípade možnosť bez obštrukcií stíhať verejných činiteľov za trestné činy, ktoré spáchali, najmä korupciu, zneužívanie moci a závažné porušovanie ľudských práv.<sup>31</sup>
38. Prokurátori musia byť nezávislí nielen od výkonných a zákonodarných orgánov, ale aj od iných aktérov a inštitúcie vrátane tých, ktorí pôsobia v oblasti hospodárstva, financií a médií.
39. Prokurátori sú takisto nezávislí, pokiaľ ide o ich spoluprácu s orgánmi presadzovania práva, súdy a iné orgány.

### **3.2 Hierarchia**

40. Hierarchická štruktúra je spoločným znakom väčšiny prokuratúr vzhľadom na povahu úloh, ktoré vykonávajú. Vzťahy medzi rôznymi úrovňami hierarchie sa musia riadiť jasnými, jednoznačnými a vyváženými predpismi a musí sa zabezpečiť primeraný systém bŕzd a protiváh.
41. V štáte, ktorý sa riadi zásadami právneho štátu, ak je štruktúra prokuratúry hierarchická, účinnosť trestného stíhania je, pokiaľ ide o prokurátorov, úzko prepojená s transparentnými líniami právomoci a zodpovednosti.
42. Je nevyhnutné vytvoriť primerané záruky nezasahovania do činnosti prokurátora. Nezasahovanie znamená zabezpečenie toho, aby činnosť prokurátora, najmä v súdnych konaniach, nepodliehala vonkajšiemu tlaku, ako aj neprimeranému alebo nezákonnému vnútornému tlaku zo strany systému prokuratúry.<sup>32</sup> V hierarchickom systéme musí byť nadriadený prokurátor schopný vykonávať primeranú kontrolu nad rozhodnutiami úradu, pričom musí dodržiavať náležité záruky týkajúce sa práv jednotlivých prokurátorov.

#### **3.2.1 Pridelenie a prerozdelenie vecí**

43. V súvislosti s organizáciou a vnútornou činnosťou prokuratúry, najmä pridelenie a prerozdelenie/opätovné pridelenie prípadov by malo spĺňať požiadavky nestrannosti, pokiaľ ide o štruktúru, povinnosti a rozhodovacie právomoci prokuratúry.
44. Pridelenie a opätovné pridelenie prípadov by sa malo určiť transparentnou reguláciou, ktorá je zosúladená s hierarchickou alebo nehierarchickou štruktúrou prokuratúry.

#### **3.2.2 Pokyny**

45. Všeobecné rozhodnutia o vykonávaní politik v oblasti boja proti trestnej činnosti by mali byť transparentné, aby sa zabezpečila spravodlivá, dôsledná a efektívna činnosť prokurátorov.

---

<sup>31</sup> Pozri odporúčanie Výboru ministrov Rady Európy Rec(2000)19 o úlohe prokuratúry v systéme trestného súdnictva zo 6. októbra 2000, § 16.

<sup>32</sup> Benátska komisia, *Správa o európskych normách týkajúcich sa nezávislosti súdneho systému: Časť II – Prokuratúra*, CDL-AD(2010)040, 3. januára 2011, body 31 a 32.

46. Pokyny všeobecnej povahy musia mať písomnú formu a, ak je to možné, musia byť uverejnené alebo inak transparentné. Takéto pokyny musia prísne rešpektovať spravodlivosť a rovnosť.<sup>33</sup>
47. Pokyny výkonnej moci alebo vyššej úrovne hierarchie prokuratúry týkajúce sa konkrétnych prípadov sú v niektorých právnych systémoch neprijateľné. Hoci existuje všeobecná tendencia väčšej nezávislosti systému trestného stíhania, ktorú podporuje CCPE, v tejto súvislosti neexistujú žiadne spoločné normy. Ak právne predpisy takéto pokyny stále umožňujú, mali by byť vydané písomne, obmedzené a upravené zákonom.
48. Verejný činiteľ, ktorý sa domnieva, že sa od neho vyžaduje, aby konal spôsobom, ktorý je nezákonný, nevhodný alebo neetický, mal by odpovedať v súlade so zákonom.<sup>34</sup>
49. Prokurátor má právo požiadať o písomné vydanie pokynov, ktoré sú mu adresované. Ak sa domnieva, že pokyn je buď nezákonný, alebo je v rozpore s jeho svedomím, mal by byť k dispozícii primeraný vnútorný postup, ktorý môže viesť k jeho prípadnému nahradeniu.<sup>35</sup>
50. Malo by sa chápať, že tieto záruky sú stanovené v záujme oboch strán, prokurátorov aj verejnosti.<sup>36</sup>

### **3.3 Vymenovanie a kariéra**

#### **3.3.1 Všeobecné zásady**

51. Členské štáty by mali prijať opatrenia na zabezpečenie toho, aby:
- a) prijímanie, povýšenie a preloženie prokurátorov sa uskutočňovalo v súlade so spravodlivými a nestrannými postupmi a s vylúčením diskriminácie z akéhokoľvek dôvodu, ako je pohlavie, rasa, farba pleti, jazyk, náboženstvo, politické alebo iné zmýšľanie, národnostný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnostnej menšine, majetok, rod alebo iné postavenie;
  - b) kariéra prokurátorov, ich odborné hodnotenie, ich povýšenie a mobilita sa riadili transparentnými a objektívnymi kritériami, ako sú spôsobilosť a skúsenosti; výberové orgány by sa mali vyberať na základe spôsobilosti a zručností a mali by vykonávať svoje funkcie nestranne a na základe objektívnych kritérií;
  - c) mobilita prokurátorov sa riadila aj potrebami služby.<sup>37</sup>

---

<sup>33</sup> Pozri odporúčanie Výboru ministrov Rady Európy Rec(2000)19 o úlohe prokuratúry v systéme trestného súdnictva zo 6. októbra 2000, dôvodová správa (§ 13).

<sup>34</sup> Výbor ministrov Rady Európy, odporúčanie č. R(2000)10 o kódexoch správania pre verejných činiteľov, 11. mája 2000, § 12 bod 1.

<sup>35</sup> Výbor ministrov Rady Európy, odporúčanie Rec(2000)19 o úlohe prokuratúry v systéme trestného súdnictva, 6. októbra 2000, § 10.

<sup>36</sup> Výbor ministrov Rady Európy, odporúčanie Rec(2000)19 o úlohe prokuratúry v systéme trestného súdnictva, 6. októbra 2000, dôvodová správa (§ 10).

<sup>37</sup> Výbor ministrov Rady Európy, odporúčanie Rec(2000)19 o úlohe prokuratúry v systéme trestného súdnictva, 6. októbra 2000, § 5 písm. a), b) a c).

52. Vymenúvanie a skončenie služobného pomeru prokurátorov by malo byť upravené zákonom na najvyššej možnej úrovni a jasnými a zrozumiteľnými procesmi a postupmi.
53. Blízkosť a komplementárny charakter úloh sudcov a prokurátorov vytvárajú podobné požiadavky a záruky týkajúce sa ich postavenia a podmienok služby, najmä pokiaľ ide o výber, odbornú prípravu, kariérny rast, platy, disciplínu a preloženie (ktoré musia byť dotknuté len v súlade so zákonom alebo na základe ich súhlasu).<sup>38</sup> Z týchto dôvodov je potrebné zabezpečiť riadne funkčné obdobie a vhodné opatrenia na povýšenie, disciplínu a prepustenie.<sup>39</sup>
54. Snaha o nestrannosť, ktorá v tej či onej forme musí riadiť výber a kariérne vyhliadky prokurátorov môže viesť k vytvoreniu konkurenčného systému vstupu do profesie a zriadeniu vysokých rád buď pre celé súdnictvo, alebo len pre prokurátorov.<sup>40</sup>
55. Spôsob, akým sa generálny prokurátor vymenúva a odvoláva, zohráva významnú úlohu v systéme zaručujúcom správne fungovanie prokuratúry.<sup>41</sup>
56. Ak majú vlády určitú kontrolu nad vymenovaním generálneho prokurátora, je dôležité, aby metóda výberu bola taká, aby získala dôveru a rešpekt verejnosti, ako aj členov justičného a prokurátorského systému a právnických profesií. Generálny prokurátor by mal byť vymenovaný buď na primerane dlhé obdobie, alebo natrvalo, aby sa zabezpečila stabilita jeho mandátu a jeho nezávislosť od politických zmien.<sup>42</sup>

### 3.3.2 Odborná príprava

57. Predpokladom účinného trestného stíhania je najvyššia úroveň odborných zručností a bezúhonnosti služby a dôvera verejnosti v túto službu. Prokurátori by preto mali absolvovať primerané vzdelávanie a odbornú prípravu so zreteľom na ich špecializáciu.<sup>43</sup>
58. Rôzne európske právne systémy poskytujú odbornú prípravu sudcom a prokurátorom podľa rôznych modelov, pričom odborná príprava sa zveruje konkrétnym orgánom. Vo všetkých prípadoch je dôležité zabezpečiť autonómny charakter inštitúcie zodpovednej za organizovanie takejto odbornej prípravy, pretože táto autonómia je zárukou kultúrneho pluralizmu a nezávislosti<sup>44</sup>.
59. Takáto odborná príprava by sa mala organizovať nestranne a mala by sa pravidelne a objektívne hodnotiť z hľadiska jej účinnosti. Ak je to vhodné, spoločná odborná príprava

<sup>38</sup> Pozri: Poradná rada európskych prokurátorov, stanovisko č. 4(2009) o *vzťahoch medzi sudcami a prokurátormi v demokratickej spoločnosti*, 8. decembra 2009, Bordeauxská deklarácia, vysvetľujúca poznámka, bod 37.

<sup>39</sup> Pozri: Benátska komisia, *Správa o európskych normách týkajúcich sa nezávislosti súdneho systému: Časť II – Prokuratúra*, CDL-AD(2010)040, 3. januára 2011, § 18.

<sup>40</sup> Výbor ministrov Rady Európy, odporúčanie Rec(2000)19 o *úlohe prokuratúry v systéme trestného súdnictva*, 6. októbra 2000, § 5 písm. a), b) a c).

<sup>41</sup> Benátska komisia, *Správa o európskych normách týkajúcich sa nezávislosti súdneho systému: Časť II – Prokuratúra*, CDL-AD(2010)040, 3. januára 2011, body 34 – 35.

<sup>42</sup> Benátska komisia, *Správa o európskych normách týkajúcich sa nezávislosti súdneho systému: Časť II – Prokuratúra*, CDL-AD(2010)040, 3. januára 2011, § 37. Rada pre ľudské práva, *správa osobitnej spravodajkyne pre nezávislosť sudcov a právnikov*, Gabriela Knaut, A/HRC/20/19, 7. júna 2012, bod 65.

<sup>43</sup> Poradná rada európskych prokurátorov, stanovisko č. 4(2009) o *vzťahoch medzi sudcami a prokurátormi v demokratickej spoločnosti*, 8. decembra 2009, Bordeauxská deklarácia, vysvetľujúca poznámka, bod 43

<sup>44</sup> Poradná rada európskych prokurátorov, stanovisko č. 4(2009) o *vzťahoch medzi sudcami a prokurátormi v demokratickej spoločnosti*, 8. decembra 2009, Bordeauxská deklarácia, vysvetľujúca poznámka, bod 46

sudcov, prokurátorov a advokátov zameraná na témy spoločného záujmu môže prispieť k zlepšeniu kvality justície .<sup>45</sup>

60. Odborná príprava by mala zahŕňať aj administratívnych pracovníkov a úradníkov, ako aj príslušníkov orgánov presadzovania práva.
61. Odborná príprava vrátane odbornej prípravy v oblasti riadenia<sup>46</sup> je právom, ako aj povinnosťou prokurátorov, a to pre plnenie ich povinností a na trvalom základe.
62. Prokurátori by mali využívať primeranú špecializovanú odbornú prípravu, aby mohli primerane plniť svoje úlohy v rámci systému trestného súdnictva a mimo neho <sup>47</sup>, a to aj v súvislosti s riadením rozpočtových zdrojov <sup>48</sup> a v oblasti komunikácie <sup>49</sup>.
63. Štáty by preto mali prijať účinné opatrenia na zabezpečenie primeraného vzdelania prokurátorov. a odbornú prípravu, a to pred ich vymenovaním aj po ňom. Prokurátori by mali byť informovaní najmä o:
  - a) zásadách a etických povinnostiach ich úradu;
  - b) ústavnej a inej právnej ochrane osôb zúčastnených na súdnom konaní;
  - c) ľudských právach a slobodách stanovených v Dohovore o ochrane ľudských práv a základných slobôd (najmä články 5 a 6) a judikatúre Európskeho súdu pre ľudské práva;
  - d) zásadách a postupoch organizácie práce, riadenia a ľudských zdrojov;
  - e) mechanizmoch a materiáloch, ktoré prispievajú k efektívnosti a konzistentnosti ich činností<sup>50</sup>.
64. Nové výzvy v oblasti trestnej činnosti, ako aj rastúca zložitosť určitých druhov trestnej činnosti sú spôsobené rýchlym vývojom nových technológií, globalizáciou a rozširovaním medzinárodného obchodu a toku údajov. Potrebná je aj osobitná odborná príprava , aby prokurátori mohli čeliť hrozbám, ktoré predstavujú uvedené javy <sup>51</sup>.

### **3.3.3 Hodnotenie odborných zručností**

65. Hodnotenie výkonu prokurátorov by sa malo vykonávať v pravidelných intervaloch, malo by byť primerané, na základe primeraných, objektívnych a stanovených kritérií a v rámci primeraného a spravodlivého postupu.

---

<sup>45</sup> Poradná rada európskych prokurátorov, stanovisko č. 4(2009) k *vzťahom medzi sudcami a prokurátormi v demokratickej spoločnosti*, 8. decembra 2009, Bordeauxská deklarácia, bod 10.

<sup>46</sup> Poradná rada európskych prokurátorov, stanovisko č. 4(2009) k *vzťahom medzi sudcami a prokurátormi v demokratickej spoločnosti*, 8. decembra 2009, Bordeauxská deklarácia, bod 10.

<sup>47</sup> Výbor ministrov Rady Európy, odporúčanie CM/Rec(2012)11 o *úlohe prokurátorov mimo systému trestného súdnictva*, 19. septembra 2012, § 8.

<sup>48</sup> Poradná rada európskych prokurátorov, stanovisko č. 4(2009) k *vzťahom medzi sudcami a prokurátormi v demokratickej spoločnosti*, 8. decembra 2009, Bordeauxská deklarácia, § 10 a Poradná rada európskych prokurátorov, stanovisko č. 7(2012) o *správe prostriedkov prokuratúry*, 11. decembra 2012, § 17.

<sup>49</sup> Poradná rada európskych prokurátorov, stanovisko č. 8(2013) o *vzťahoch medzi prokurátormi a médiami*, 9. októbra 2013, odporúčanie VII.

<sup>50</sup> Výbor ministrov Rady Európy, odporúčanie Rec(2000)19 o *úlohe prokuratúry v systéme trestného súdnictva*, 6. októbra 2000, § 7.

<sup>51</sup> Poradná rada európskych prokurátorov, stanovisko č. 7(2012) k *riadeniu prostriedkov prokuratúry*, 11. decembra 2012, bod 19.

66. Prokurátori by mali mať prístup k výsledkom týkajúcim sa ich hodnotenia a mali by mať právo predložiť pripomienky a v prípade potreby právne prostriedky nápravy.
67. Povyšovanie prokurátorov musí byť založené na objektívnych faktoroch, najmä profesionálnych, kvalifikácie, schopnosti, bezúhonnosti a skúsenosti a rozhodovania v súlade so spravodlivými a nestrannými postupmi.<sup>52</sup>

### **3.3.4 Preloženie a mobilita**

68. Prostriedkom neoprávneného ovplyvňovania prokurátora môže byť preloženie na inú prokuratúru bez jeho súhlasu.
69. Pri preložení alebo vyslaní proti vôli prokurátora, či už interným alebo externým rozhodnutím, potenciálne riziká by sa mali vyvážiť zárukami stanovenými zákonom (napríklad preloženie, ktoré zakrýva disciplinárne konanie).
70. Možnosť preložiť prokurátora bez jeho súhlasu by sa mala riadiť zákonom a mala by sa obmedziť na výnimočné okolnosti, ako je silná potreba služby (rovnocennosť pracovného zaťaženia atď.) alebo disciplinárne opatrenia v mimoriadne závažných prípadoch, ale mali by zohľadňovať aj názory, ambície a špecializácie prokurátora a jeho rodinnú situáciu.<sup>53</sup>
71. Malo by byť možné odvolať sa na nezávislý orgán.

### **3.3.5 Prepustenie**

72. Vzhľadom na ich dôležitú úlohu a funkciu by odvolanie prokurátorov malo podliehať prísnyim pravidlám a požiadavkám, ktoré by nemali ohroziť nezávislé a nestranné vykonávanie ich činností.<sup>54</sup> Mali by sa uplatňovať všetky záruky spojené s disciplinárnym konaním.
73. Nezávislosť prokurátorov je ich ochranou pred svojvoľným alebo politicky motivovaným odvolaním. Týka sa to najmä generálnych prokurátorov a v zákone by sa mali jasne vymedziť podmienky ich predčasného prepustenia.<sup>55</sup>

## **3.4 Podmienky služby**

### **3.4.1 Všeobecné zásady**

74. Prokurátori by mali mať potrebné a vhodné prostriedky na vykonávanie svojich úloh, ktoré sú zásadné pre právny štát.<sup>56</sup>

---

<sup>52</sup> Pozri usmernenia o úlohe prokurátorov prijaté ôsmym kongresom Organizácie Spojených národov o predchádzaní trestnej činnosti a zaobchádzaní s páchatelmi trestných činov, Havana, Kuba, 27. augusta až 7. septembra 1990, § 7.

<sup>53</sup> Rada pre ľudské práva, *Správa osobitnej spravodajkyne pre nezávislosť sudcov a právnikov*, Gabriela Knaul, A/HRC/20/19, 7. júna 2012, body 68 a 69.

<sup>54</sup> Rada pre ľudské práva, *správa osobitnej spravodajkyne pre nezávislosť sudcov a právnikov*, Gabriela Knaul, A/HRC/20/19, 7. júna 2012, bod 70.

<sup>55</sup> Benátska komisia, *Správa o európskych normách týkajúcich sa nezávislosti súdneho systému: Časť II – Prokuratúra*, CDL-AD(2010)040, 3. januára 2011, § 40

<sup>56</sup> Poradná rada európskych prokurátorov, stanovisko č. 7(2012) k riadeniu prostriedkov prokuratúry; pozri aj stanovisko č. 5(2010) prokurátori a justícia pre mladistvých, vyhlásenie z Jerevanu z 20. októbra 2010, § 19.

75. Štáty by mali prijať opatrenia aby zabezpečili, že prokurátori budú mať primerané pracovné podmienky, ako je odmena, trvanie zamestnania a dôchodok, zodpovedajúce ich kľúčovej úlohe, ako aj primeraný vek odchodu do dôchodku.<sup>57</sup>
76. Podmienky služby by mali odzrkadľovať dôležitosť a dôstojnosť úradu a úctu s ním spojenú.<sup>58</sup> Primeraná odmena prokurátorov znamená aj uznanie ich dôležitej funkcie a úlohy a môže tiež znížiť riziko korupcie<sup>59</sup>. Bonusy, ak existujú, by mali byť založené na kritériách, ktoré sú úplne objektívne a transparentné.

### 3.4.2 Nezlučiteľnosť a konflikt záujmov

77. Prokurátori by mali vždy dodržiavať najvyššie etické a profesionálne normy. Najmä by nemali konať v prípadoch, keď by ich osobné záujmy alebo ich vzťahy s osobami, ktoré majú o prípad záujem, mohli brániť ich úplnej nestrannosti.<sup>60</sup> Prokurátori by sa nemali zapájať do žiadnej činnosti ani transakcie, ani nadobúdať žiadnu platenú či neplatenú pozíciu či funkciu, ktorá by bola nezlučiteľná s riadnym plnením ich povinností alebo by ho oslabovala.<sup>61</sup>
78. Štáty by mali zaručiť, aby osoba nemohla zároveň vykonávať povinnosti prokurátora a sudcu. Štáty však môžu prijať opatrenia, ktoré tej istej osobe umožnia postupne vykonávať funkciu prokurátora a funkciu sudcu alebo naopak. Takéto zmeny vo funkciách sú možné len na výslovnú žiadosť dotknutej osoby a pri dodržaní záruk.<sup>62</sup>
79. Akékoľvek priznanie súdnych funkcií prokurátorom by sa malo obmedziť na prípady, ktoré zahŕňajú najmä menšie sankcie, nemalo by sa vykonávať v spojení s právomocou stíhať v tej istej veci a nemalo by mať by ohroziť právo obžalovaných na rozhodnutie o takýchto prípadoch nezávislým a nestranným orgánom vykonávajúcim súdne funkcie.<sup>63</sup>
80. Prokurátori by sa mali vždy správať profesionálne a snažiť sa byť vnímaní ako nezávislí a nestranní.<sup>64</sup>
81. Prokurátori by sa mali zdržať politickej činnosti nezlučiteľnej so zásadou nestrannosti.
82. Prokurátori by mali uplatňovať svoju slobodu prejavu a združovania spôsobom, ktorý je zlučiteľný s ich funkciou a nemá vplyv ani sa nezdá že by mal vplyv na nezávislosť alebo nestrannosť súdnictva a prokuratúry. Hoci sa môžu slobodne zúčastňovať na verejnej diskusii o záležitostiach týkajúcich sa právnych subjektov, súdnictva alebo výkonu

<sup>57</sup> Výbor ministrov Rady Európy, odporúčanie Rec (2000)19 o úlohe prokuratúry v systéme trestného súdnictva, 6. októbra 2000, § 5d.

<sup>58</sup> Výbor ministrov Rady Európy, odporúčanie Rec (2000)19 o úlohe prokuratúry v systéme trestného súdnictva, 6. októbra 2000, § 5 písm. d).

<sup>59</sup> Benátska komisia, *Správa o európskych normách týkajúcich sa nezávislosti súdneho systému: Časť II – Prokuratúra*, CDL-AD (2010)040, 3. januára 2011, § 69. Pozri tiež: Rada pre ľudské práva, *správa osobitnej spravodajkyne pre nezávislosť sudcov a právnikov*, Gabriela Knaul, A/HRC/20/19, 7. júna 2012, bod 71.

<sup>60</sup> Konferencia generálnych prokurátorov Európy, 6. zasadnutie, *Európske usmernenia pre etiku a správanie prokurátorov – „Budapešťianske usmernenia“*, CPGE(2005)05, 31. mája 2005, bod II.

<sup>61</sup> Výbor ministrov Rady Európy, odporúčanie Rec(2000)10 o kódexoch správania pre verejných činiteľov, 11. mája 2000, § 15, body 1, 2, 3.

<sup>62</sup> Výbor ministrov Rady Európy, odporúčanie Rec(2000)19 o úlohe prokuratúry v systéme trestného súdnictva, 6. októbra 2000, § 17 a 18.

<sup>63</sup> Poradná rada európskych prokurátorov, stanovisko č. 4(2009) k vzťahom medzi sudcami a prokurátormi v demokratickej spoločnosti, 8. decembra 2009, Bordeauxská deklarácia, bod 7.

<sup>64</sup> Rada64 pre ľudské práva, *správa osobitnej spravodajkyne pre nezávislosť sudcov a právnikov*, Gabriela Knaul, A/HRC/20/19, 7. júna 2012, bod 81

spravodlivosti, nesmú sa vyjadrovať k prebiehajúcim prípadom a musia sa vyhýbať vyjadrovaniu názorov, ktoré by mohli ohroziť postavenie a integritu súdu.<sup>65</sup>

83. V súlade so zákonom by prokurátor počas primeraného časového obdobia nemal konať za žiadnu osobu alebo orgán v súvislosti s akoukoľvek záležitosťou, v ktorej vykonával verejnú službu alebo v ktorej poskytoval poradenstvo a z ktorej by táto osoba alebo orgán mali osobitný prospech.<sup>66</sup>
84. Prokurátor, podobne ako sudca, nesmie konať vo veci, v ktorej má osobný záujem a môže podliehať určitým obmedzeniam zameraným na ochranu jeho nestrannosti a bezúhonnosti.<sup>67</sup>

### 3.5. Záruky v konaniach

85. Normy a zásady ľudských práv stanovujú, že prokurátori sú zodpovední za plnenie svojich povinností a môžu podliehať disciplinárnym konaniam.<sup>68</sup>
86. V demokratickom systéme právneho štátu by oslobodenie jednotlivca nemalo viesť k disciplinárnemu konaniu proti prokurátorovi zodpovednému za danú vec.
87. Štáty by mali prijať opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa disciplinárne konania proti prokurátorom riadili zákonom a mali by zaručovať spravodlivé a objektívne hodnotenie a rozhodovanie, ktoré by malo podliehať nezávislému a nestrannému preskúmaniu.<sup>69</sup>
88. Prokurátori by nemali požívať všeobecnú imunitu, ktorá by ich chránila pred trestným stíhaním za trestné činy, ktoré spáchali a za ktoré sa musia zodpovedať pred súdmi, pretože to môže viesť k nedostatku dôvery verejnosti alebo dokonca ku korupcii.<sup>70</sup> Štáty môžu zaviesť osobitné postupy na postavenie prokurátorov pred súd ako záruku ich nezávislosti a nestrannosti.
89. Podľa všeobecných noriem môžu prokurátori potrebovať ochranu pred občianskoprávnymi žalobami v prípade činností vykonávaných dobromyseľne pri plnení svojich povinností.

### 3.6 Ochrana prokurátorov, ich rodín atď.

---

<sup>65</sup> Prevzaté z Kódexu súdnej etiky Medzinárodného trestného súdu

<sup>66</sup> Výbor ministrov Rady Európy, odporúčanie č. R (2000)10 o kódexoch správania pre verejných činiteľov, 11. mája 2000, článok 26 bod 3.

<sup>67</sup> Benátska komisia, *Správa o európskych normách týkajúcich sa nezávislosti súdneho systému: Časť II – Prokuratúra*, CDL-AD (2010)040, 3. januára 2011, § 17 a 62.

<sup>68</sup> Rada pre ľudské práva, *predbežná správa osobitného spravodajcu pre nezávislosť sudcov a právnikov*, A/65/274, 10. augusta 2010, bod 60

<sup>69</sup> Výbor ministrov Rady Európy, odporúčanie Rec(2000)19 o úlohe prokuratúry v systéme trestného súdnictva, 6. októbra 2000, § 5 písm. e). Pozri aj *usmernenia o úlohe prokurátorov* prijaté ôsmym kongresom Organizácie Spojených národov o predchádzaní trestnej činnosti a zaobchádzaní s páchatelmi, Havana, Kuba, 27. augusta až 7. septembra 1990, § 22.

<sup>70</sup> Benátska komisia, *Správa o európskych normách týkajúcich sa nezávislosti súdneho systému: Časť II – Prokuratúra*, CDL-AD(2010)040, 3. januára 2011, § 61.

90. Štáty by mali prijať opatrenia na zabezpečenie toho, aby prokurátori a v prípade potreby aj ich rodiny boli chránené štátom, ak je ohrozená ich osobná bezpečnosť v dôsledku výkonu ich funkcií.<sup>71</sup>
91. Keď sú prokurátori alebo ich rodiny vystavení násiliu alebo hrozbám násilia, alebo akejkoľvek forme zastrašovanie, nátlaku alebo neprimeranému sledovaniu, malo by sa vykonať dôkladné vyšetrenie takýchto incidentov a mali by sa prijať kroky na zabránenie ich opätovnému výskytu v budúcnosti; v prípade potreby by sa prokurátorom a ich rodinám malo poskytnúť potrebné poradenstvo alebo psychologická podpora.<sup>72</sup>

#### **4. Povinnosti a práva prokurátorov**

##### **4.1 Povinnosti týkajúce sa správania prokurátorov**

###### **4.1.1 Základná povinnosť nestrannosti, objektívnosti a spravodlivosti**

92. Prokurátori by mali vykonávať svoje funkcie nestranne a konať objektívne. Mali by tiež rešpektovať, že ľudia sú si pred zákonom rovní a nemali by nikoho zvýhodňovať ani nikoho diskriminovať.
93. Prokurátori by si mali uvedomovať nebezpečenstvo korupcie a nepožiadat', neprijať ani nedostať príjem alebo akúkoľvek výhodu pri výkone svojich funkcií. Prokurátori musia prostredníctvom svojej nestrannosti zabezpečiť dôveru verejnosti v prokuratúru. Prokurátori sa vyhýbajú sekundárnym povolaniam a iným úlohám, pri ktorých by mohla byť ohrozená ich nestrannosť. Identifikujú situácie, ktoré predstavujú konflikt záujmov, a v prípade potreby sa vylúčia z riešenia úlohy.

###### **4.1.2 Zodpovednosť prokurátorov**

94. Prokurátori pracujú na základe verejnej zodpovednosti. Ich rozhodnutia sú založené na zákone a iných regulujúcich predpisoch a konajú v rámci svojej diskrečnej právomoci. Prokurátori by mali predovšetkým dodržiavať a zabezpečovať ochranu ľudských práv.
95. Prokurátori konajú transparentne, pokiaľ právne predpisy neobmedzujú ich konanie alebo zverejňovanie dokumentov, ktoré vypracovali. Mali by byť obzvlášť opatrní pri vyjadrovaní svojich rozhodnutí zrozumiteľným spôsobom dotknutým stranám a pri komunikácii s verejnosťou a médiami.
96. Odborné znalosti a zručnosti prokurátorov, najmä pokiaľ ide o riadenie, komunikáciu a spoluprácu, a to aj na medzinárodnej úrovni, musia byť na vysokej úrovni a musia sa udržiavať prostredníctvom odbornej prípravy. Prokurátori musia riešiť prípady, za ktoré sú zodpovední rýchlo a v optimálnej kvalite a mali by zodpovedne využívať zdroje, ktoré majú k dispozícii.

###### **4.1.3 Povinnosť zachovať dôstojnosť profesie**

---

<sup>71</sup> Výbor ministrov Rady Európy, odporúčanie Rec (2000)19 o úlohe prokuratúry v systéme trestného súdnictva, 6. októbra 2000, § 5 písm. g).

<sup>72</sup> Radapre ľudské práva, *správa osobitnej spravodajkyne pre nezávislosť sudcov a právnikov*, Gabriela Knaul, A/HRC/20/19, 7. júna 2012, body 76 až 78 a 118.

97. Prokurátori si musia získať dôveru verejnosti tým, že za každých okolností ukážu príklad správanie. Musia s ľuďmi zaobchádzať spravodlivo, rovnako, úctivo a zdvorilo a musia vždy dodržiavať najvyššie profesionálne normy a zachovávať česť a dôstojnosť svojej profesie a vždy sa správať čestne a starostlivo.<sup>73</sup>

#### **4.1.4 Etický kódex a kódex správania**

98. Zdieľanie spoločných právnych zásad a etických hodnôt všetkými prokurátormi zapojenými do právneho procesu je nevyhnutné pre riadny výkon spravodlivosti<sup>74</sup> a dodržiavanie najvyšších odborných noriem. Prokurátori musia byť schopní identifikovať etické problémy vo svojej práci a odvolávať sa na jasné zásady pri ich riešení.
99. Kódexy profesijnej etiky a správania by sa mali prijať a zverejniť na základe medzinárodných noriem vypracovaných Organizáciou Spojených národov, ako aj noriem stanovených v európskych usmerneniach o etike a správaní prokurátorov (Budapeštianske usmernenia), ktoré prijala Konferencia generálnych prokurátorov Európy 31. mája 2005.

#### **4.2 Základné slobody prokurátorov**

100. Prokurátori požívajú slobodu presvedčenia a prejavu a slobodu združovania rovnakým spôsobom ako ostatní členovia spoločnosti. Pri uplatňovaní týchto práv musia brať do úvahy povinnosť diskretnosti a dbať na to, aby neohrozili verejný obraz nezávislosti, nestrannosti a spravodlivosti, ktorý musí prokurátor vždy dodržiavať.
101. Mali by sa prijať všetky potrebné kroky na zabezpečenie rešpektovania súkromia prokurátorov.<sup>75</sup> Mali by sa však správať diskretné a obozretne, aby sa zabránilo spochybneniu dôstojnosti ich povolania alebo ich schopnosti vykonávať svoje funkcie.

### **5. Vzťahy s inými aktérmi a inštitúciami**

#### **5.1 Vzťahy s obetami, svedkami, podozrivými, obžalovanými, obvinenými osobami a verejnosťou**

102. Prokurátori by mali dodržiavať právo na spravodlivý proces a zohľadňovať oprávnené záujmy svedkov, obetí, podozrivých, obžalovaných alebo obvinených osôb tým, že zabezpečia, aby boli informovaní o svojich právach a priebehu konania.<sup>76</sup>

#### **5.2 Vzťahy so súdmi (sudcovia a zamestnanci súdov) a advokátmi**

103. Ak je prokuratúra súčasťou justičnej inštitúcie, je potrebné jasne rozlišovať medzi prokurátormi a sudcami. Členské štáty by mali objasniť právne postavenie, právomoci a

---

<sup>73</sup> Konferencia generálnych prokurátorov Európy, 6. zasadnutie, *Európske usmernenia pre etiku a správanie prokurátorov* – „Budapeštianske usmernenia“, CPGE(2005)05, 31. mája 2005, bod II.

<sup>74</sup> Poradná rada európskych prokurátorov, stanovisko č. 4(2009) k *vzťahom medzi sudcami a prokurátormi v demokratickej spoločnosti*, 8. decembra 2009, Bordeauxská deklarácia, bod 10.

<sup>75</sup> Výbor ministrov Rady Európy, odporúčanie Rec(2000)10 o *kódexoch správania pre verejných činiteľov*, 11. mája 2000, § 17.

<sup>76</sup> Konferencia generálnych prokurátorov Európy, 6. zasadnutie, *Európske usmernenia pre etiku a správanie prokurátorov* – „Budapeštianske usmernenia“, CPGE(2005)05, 31. mája 2005, bod II.

procesnú úlohu prokurátorov zo zákona tak, aby neexistovali žiadne pochybnosti o vzájomnej nezávislosti a nestrannosti prokurátorov a sudcov.<sup>77</sup>

104. Spravodlivú, nestrannú a účinnú spravodlivosť možno zaručiť len doplňujúcimi sa činnosťami sudcov a prokurátorov.<sup>78</sup>

105. V záujme účinnosti súdnych konaní musia prokurátori takisto vždy udržiavať zdvorilé vzťahy so všetkými zamestnancami súdu a právnikmi.

### **5.3 Vzťahy s vyšetrovateľmi**

106. Prokurátori a vyšetrovatelia spolupracujú v priebehu vyšetrovania primeraným a účinným spôsobom.

107. Je na prokurátoroch, aby tam, kde je to v ich kompetencii, zabezpečili, aby vyšetrovatelia konali zákonne, rešpektovali právo na obhajobu a v čo najkratšom čase a v jazyku, ktorý je prístupný, podrobne informovali všetkých podozrivých o skutočnostiach, ktoré by sa mohli použiť proti nim.<sup>79</sup>

### **5.4 Vzťahy s väzenskou správou**

108. Prokurátor je v rámci svojich právomocí zodpovedný za overenie zákonnosti výkonu pozbavenia osobnej slobody. Musí zabezpečiť úplnú a účinnú ochranu práv zadržaných osôb a väzňov, zlepšiť ich situáciu a uľahčiť ich opätovné začlenenie do spoločnosti.<sup>80</sup>

### **5.5 Vzťahy s médiami**

109. Prokurátori sa vyzývajú, aby prostredníctvom médií pravidelne informovali verejnosť o svojej činnosti a jej výsledkoch.<sup>81</sup> Opatrenia prokurátorov by sa mali usilovať o podporu a zachovanie transparentnosti a dôvery verejnosti v prokuratúru.

110. Komunikácia prokurátorov musí preukázať nestrannosť bez toho, aby boli sudcovia akýmkoľvek spôsobom nevhodne ovplyvňovaní a vystavovaní osobnej kritike.

111. Ak je jednotlivý prokurátor vystavený nespravodlivému útoku prostredníctvom médií, je mu zverené právo na opravu napadnutých informácií alebo iné právne prostriedky nápravy podľa vnútroštátneho práva. V takýchto prípadoch, ako aj pri šírení nepravdivých informácií o osobách alebo udalostiach zapojených do konania, ktorým sa zaoberá, by však každá reakcia mala podľa možnosti pochádzať od vedúceho alebo hovorca prokuratúry a vo veľkých prípadoch od generálneho prokurátora alebo

---

<sup>77</sup> Pozri odporúčanie Výboru ministrov Rady Európy Rec(2000)19 o úlohe prokuratúry v systéme trestného súdnictva zo 6. októbra 2000, § 17, a pozri aj stanovisko CCPE č. 4(2009) z 8. decembra 2009, vysvetľujúcu poznámku, § 66.

<sup>78</sup> Poradná rada európskych prokurátorov, stanovisko č. 4(2009) k vzťahom medzi sudcami a prokurátormi v demokratickej spoločnosti, 8. decembra 2009, Bordeauxská deklarácia, bod 3.

<sup>79</sup> Poradná rada európskych prokurátorov, stanovisko č. 4(2009) k vzťahom medzi sudcami a prokurátormi v demokratickej spoločnosti, 8. decembra 2009, Bordeauxská deklarácia, vysvetľujúca poznámka, body 60 a 61.

<sup>80</sup> Poradná rada európskych prokurátorov, stanovisko č. 6(2011) k vzťahu medzi prokurátormi a väzenskou správou, 24. novembra 2011, body 16 a 36.

<sup>81</sup> Poradná rada európskych prokurátorov, stanovisko č. 8(2013) k vzťahom medzi prokurátormi a médiami, 9. októbra 2013, body 20 a 22. Pozri aj judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva: Arrigo a Vella proti Malte (dec.), č. 6569/04, 10. mája 2005; Yordanova a Tošev v. Bulharsko, č. 5126/05, § 53, 2. októbra 2012; Observer a Guardian/Spojené kráľovstvo, č. 13585/88, 26. novembra 1991.

najvyššieho orgánu zodpovedného za službu alebo najvyššieho štátneho orgánu. Takáto inštitucionálna reakcia minimalizuje potrebu, aby dotknutý prokurátor využil svoje právo na odpoveď zaručené každej osobe, a riziko nadmernej „personalizácie“ konfliktu.

## **5.6 Vzťahy s verejnými službami a inými inštitúciami**

- 112. Prokurátori by nemali zasahovať do právomoci zákonodarnej alebo výkonnej moci. Mali by však spolupracovať so štátnymi inštitúciami a rôznymi službami.
- 113. Prokurátori by mali byť oprávnení bez akýchkoľvek prekážok nariadiť vyšetrowanie a stíhať štátnych zamestnancov a volených úradníkov, ak sú podozriví zo spáchania trestných činov.<sup>82</sup>

## **6. Organizácia prokuratúry**

### **6.1 Štruktúra**

- 114. Základnou zodpovednosťou prokuratúry je zabezpečiť účinnosť jej konania. Mala by existovať organizácia a štruktúra, ktorá by rýchlo a zručne plnila všetky svoje štatutárne úlohy pri zachovaní vysokej úrovne kvality.

### **6.2 Zamestnanci**

- 115. Prokuratúra by mala byť riadená účinne, aby sa zabránilo akémukoľvek byrokratickému posunu. Na tento účel by prokurátori mali mať dostatočný a kvalifikovaný administratívny personál s primeranou odbornou prípravou. Mali by sa zabezpečiť aj odborníci v osobitných oblastiach, napr. na prijímanie obetí trestných činov, spracovanie údajov, štatistiku.

### **6.3 Riadenie zdrojov**

- 116. Poskytnutie primeraných organizačných, finančných, materiálnych a ľudských zdrojov prispieva k zabezpečeniu nezávislosti. Najmä v časoch hospodárskych ťažkostí by sa mali vyčleniť dostatočné zdroje na poskytovanie kvalitných služieb.<sup>83</sup>
- 117. Ak je správa zdrojov zverená prokuratúre, je povinná postupovať čo najprísnejšie a najtransparentnejšie.<sup>84</sup> Na tento účel, ako aj na maximalizáciu výsledkov pomocou daných prostriedkov by sa mali zaviesť príslušné opatrenia; prokurátori by mali absolvovať aj primeranú odbornú prípravu a mali by ich podporovať kvalifikovaní špecialisti.
- 118. V každom prípade, či prokuratúra má alebo nemá autonómiu riadenia, mala by mať možnosť odhadnúť svoje potreby, rokovať o svojich rozpočtoch a rozhodnúť sa, ako

---

<sup>82</sup> Výbor ministrov Rady Európy, odporúčanie Rec(2000)19 o úlohe prokuratúry v systéme trestného súdnictva, 6. októbra 2000, § 16.

<sup>83</sup> Pozri stanovisko CCPE č. 4(2009), vyhlásenie z Bordeaux, bod 4. Pozri aj stanovisko Poradnej rady európskych prokurátorov č. 7(2012) k riadeniu prostriedkov prokuratúry z 11. decembra 2012, odporúčanie i).

<sup>84</sup> Poradná rada európskych prokurátorov, stanovisko č. 7(2012) k riadeniu prostriedkov prokuratúry, 11. decembra 2012, bod 51.

transparentne použiť pridelené finančné prostriedky, aby sa dosiahli ciele rýchlej a kvalitnej spravodlivosti.<sup>85</sup>

## **6.4 Špecializácia**

119. Potreba špecializácie prokurátorov, aj v rámci organizačnej štruktúry prokurátorov by sa mala považovať za prioritu<sup>86</sup> s cieľom lepšie reagovať na nové formy trestnej činnosti, ako aj v prípadoch, keď má prokurátor právomoci mimo oblasti trestného práva. Zároveň by sa tým zlepšila a uľahčila medzinárodná spolupráca. Špecializácia je nevyhnutná na zlepšenie účinnosti, ale aj na riešenie výziev pre poslanie prokurátorov vyplývajúcich zo zložitosti súčasnej spoločnosti.

## **6.5 Vnútná spolupráca**

120. Vzájomná a spravodlivá spolupráca je nevyhnutná pre účinnosť prokuratúry, medzi rôznymi prokuratúrami, ako aj medzi prokurátormi patriacimi k tej istej prokuratúre.

## **7. Medzinárodná spolupráca**

121. Prokurátori by mali s medzinárodnými žiadosťami o právnu pomoc v rámci svojej jurisdikcie zaobchádzať s rovnakou starostlivosťou ako v prípade svojej práce na vnútroštátnej úrovni. V rámci svojej jurisdikcie by mali v prípade potreby prispievať k vykonávaniu zahraničných rozhodnutí.

122. Prokurátori by mali využívať odbornú prípravu v oblasti uplatňovania medzinárodných nástrojov a základných zásad, ktorými sa riadia hlavné právne systémy. Môžu sa v čo najväčšej miere zúčastňovať na výmenách a medzinárodných fórach užitočných pre výkon svojich funkcií, najmä vrátane zhromažďovania najlepších postupov.<sup>87</sup>

123. Keď to povedie k väčšej efektívnosti, prokurátori by mali využívať nástroje spolupráce, ako je Eurojust, Európska justičná sieť a iné rôzne relevantné siete vrátane styčných prokurátorov.<sup>88</sup>

---

<sup>85</sup> Poradná rada európskych prokurátorov, stanovisko č. 7(2012) *k riadeniu prostriedkov prokuratúry*, 11. decembra 2012, odporúčanie ii).

<sup>86</sup> Výbor ministrov Rady Európy, odporúčanie Rec(2000)19 o *úlohe prokuratúry v systéme trestného súdnictva*, 6. októbra 2000, § 8.

<sup>87</sup> Výbor ministrov Rady Európy, odporúčanie Rec(2000)19 o *úlohe prokuratúry v systéme trestného súdnictva*, 6. októbra 2000, § 38 a 39.

<sup>88</sup> Poradná rada európskych prokurátorov, stanovisko č. 1(2007) o *spôsobe zlepšenia medzinárodnej spolupráce v oblasti trestného súdnictva*, 30. novembra 2007, body 38 a 39.